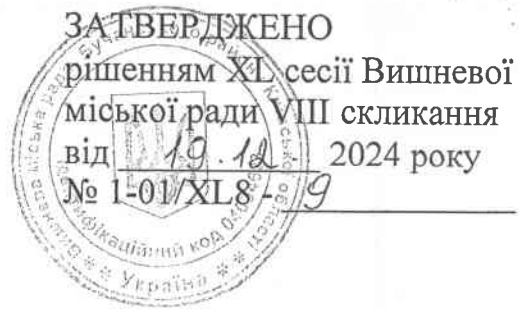

ЕКОЛОГІЧНА ПРОГРАМА
розвитку Вишневої міської територіальної громади
Бучанського району Київської області на 2025 рік

1. Паспорт Програми

1	Ініціатор розроблення Програми	Виконавчий комітет Вишневої міської ради
2	Підстава для розроблення Програми	Закони України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про управління відходами», «Про благоустрій населених пунктів», «Про систему громадського здоров'я», «Про оцінку впливу на довкілля», «Про екологічний аудит», Земельний кодекс України, Кодекс України про надра, Водний кодекс України, постанова Верховної Ради України від 05.03.1998 № 188 «Про основні напрямки державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки», Правила утримання зелених насаджень у населених пунктах України, затверджені Наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України.
3	Розробник Програми	Виконавчий комітет Вишневої міської ради
4	Відповідальний виконавець Програми	Виконавчий комітет Вишневої міської ради
5	Співвиконавці Програми	КП «Управління комунального господарства» Вишневої міської ради Бучанського району Київської області та інші комунальні підприємства Вишневої міської ради
6	Термін реалізації Програми	2025 рік
7	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, всього:	94 500 грн

2. Загальні положення

Безпека людини та стан довкілля – одна з найважливіших характеристик якості життя, науково-технічного та економічного розвитку держави. У зв'язку з цим першочергового значення набуває необхідність зниження ризику для людини та суспільства технологічних, економічних та соціальних чинників, які впливають на створення екологічно безпечних умов проживання.

Пріоритетна увага до охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки населення - невід'ємна умова сталого розвитку Вишневої міської територіальної громади.

Мета: підвищення рівня екологічної безпеки населення Вишневої міської територіальної громади шляхом реалізації принципів сталого розвитку й інтегрованого екологічного управління, що передбачає обов'язкове включення екологічної складової до усіх галузевих програм розвитку економіки Вишневої міської територіальної громади та об'єктів господарської діяльності, підвищення ефективності механізмів управління та контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Завдання: реалізація пріоритетних напрямів екологічної політики Вишневої міської ради, визначених у цій Програмі протягом 2025 року та створення комфортних і екологічно безпечних умов життєдіяльності населення Вишневої міської територіальної громади.

Джерела фінансування: фінансування Програми здійснюється відповідно до законодавства України за рахунок коштів з бюджету Вишневої міської територіальної громади, а також за рахунок коштів з інших джерел, не заборонених чинним законодавством України.

3. Характеристика основних екологічних та супутніх їм проблем

Внаслідок повномасштабної війни значно ускладнилися екологічні проблеми, що існували на території Вишневої міської територіальної громади до її початку. Військова агресія росії призвела до цілого ряду небезпечних впливів на всі складові навколишнього природного середовища: атмосферне повітря, ґрунти та ландшафти, поверхневі та підземні води, рослинність, тваринний світ. Основна небезпека для навколишнього природного середовища в умовах воєнних дій пов'язана з ризиком забруднення через пошкодження промислових підприємств та інфраструктурних об'єктів внаслідок влучання боєприпасів або аварійне порушення їх роботи через припинення електропостачання, водопостачання, газопостачання, порушень технологічних процесів тощо.

Збереження та охорона навколишнього природного середовища, раціональне використання природних ресурсів є особливо важливими питаннями і невід'ємною частиною економічно-соціального розвитку Вишневої міської територіальної громади.

Серед екологічних проблем Вишневої міської територіальної громади, які підлягають вирішенню, слід визначити:

1. Надмірна забрудненість атмосферного повітря:

- викидами промислових підприємств і котелень;
- викидами автотранспорту;
- пилом, що піднімається в повітря від залізничних потягів, які перевозять різноманітні товари;
- літаками, що пролітають над територією Вишневої міської територіальної громади, зокрема, велика їх кількість - на низьких висотах (зліт-посадка в аеропорті «Київ» ім. І. Сікорського).

2. Висока щільність населення Вишневої міської територіальної громади зумовлює комплекс проблем у сфері благоустрою та охорони довкілля і комунального господарства, серед яких виділяються:

- інтенсивна забудова міста Вишневе та села Крюківщина житловими комплексами, які потребують збільшення кількості зелених насаджень, місць відпочинку громадян, рекреаційних зон, створення додаткових умов для відпочинку та дозвілля для батьків з дітьми, громадян похилого віку тощо;
- надмірна навантаженість на комунікаційні мережі Вишневої міської територіальної громади (електричні, водопровідно-каналізаційні, газові тощо);
- значні обсяги використання невідновлюваних джерел енергії, низький ступінь впровадження енергозберігаючих технологій;
- значні обсяги твердих побутових відходів, що не сортуються і не проходять вторинної переробки та каналізаційних стоків, зношеність каналізаційних колекторів, які в результаті проходять довгий шлях до Бортницької станції аерації, піднімаючи вартість тарифу на водовідведення;
- не завжди належна якість питної води, оскільки частково використовується річкова вода з Київського водогону;
- зростання чисельності безпритульних тварин. Наразі ця проблема на території Вишневої міської територіальної громади не стоїть дуже гостро завдяки активній співпраці влади з громадськими зоозахисними організаціями і окремими мешканцями, але потребує постійного контролю та постійного узгодження своїх дій між усіма сторонами, залученими до вирішення цього питання.

3. Результатом відсутності повноцінного зеленого господарства у Вишневій міській територіальній громаді у зв'язку зі збільшенням кількості населення (в тому числі, збільшення кількості молоді та дітей) є :

- недостатня кількість рекреаційних зелених зон відпочинку, які за європейськими містобудівними нормами є частиною інфраструктури, що «відповідає» за нормальний психо-емоційний стан мешканців і, певною мірою, забирає на себе шкідливі викиди з атмосфери;
- нагальна потреба у великій кількості садивного матеріалу для організації зеленого господарства: з огляду на недостатнє фінансування природоохоронних заходів і високі ціни на посадковий матеріал (квіти, саджанці кущів, дерев тощо) озеленення Вишневої міської територіальної громади потребує значних фінансових витрат.

4. Підвищення рівня ґрунтових вод і їх забруднення, які зумовлені:

- надмірною щільністю забудови території та пов'язане з цим знищення існуючого ґрунтово-рослинного шару, порушення зони аерації ґрунту, зменшення площі водозбірного басейну водних об'єктів, вірогідністю будівництва у водоохоронній та лісоохоронній зонах;
- антропогенним забрудненням ґрунтів і ґрунтових вод різного роду поллютантами, в тому числі і твердими побутовими відходами, джерелами яких є: промислові

підприємства міста та села, залізниця, автотранспорт та автозаправні станції, автомийки тощо.

В подальшому, політанти з ґрунтовими водами можуть досить швидко мігрувати вниз по ґрунтовому профілю і дістатись до водоносних горизонтів, з яких іде забезпечення водою бюветів. Наслідками забруднення ґрунтових вод можуть бути: зменшення видової різноманітності озерної і річкової флори і фауни, заростання і зникнення водойм, погіршення органолептичних характеристик води, руйнування емалі зубів із-за надлишку фтору у питній воді, спалахи хвороб у населення, спровоковані бактеріями і кишковою паличкою у природних водоймах, а накопичення свинцю, хрому, кадмію, бензапірену, та хлор у питній воді провають появу онкологічних захворювань і нервових розладів. Крім того, радіоактивні ізотопи і пестициди циркулюють в харчових ланцюжках, і потрапляючи у питну воду можуть накопичуватися в організмах, руйнуючи тканини і призводячи до безпліддя і генетичних мутацій.

5. Шумове і вібраційне забруднення Вишневої міської територіальної громади.

Основними джерелами шуму та вібрації у Вишневій міській територіальній громаді є:

- залізниця – проїзд потягів (як товарних, так і пасажирських) створює шум і вібрацію, яка особливо чітко відчувається мешканцями, що живуть поблизу залізничних колій (вул. Чорновола, вул. Залізнична, частково вул. Лесі Українки тощо);
- будівництва, працюючі промислові підприємства;
- автотранспорт – постійний рух автотранспорту створює шумове і вібраційне навантаження, яке відчувається практично усіма жителями Вишневої міської територіальної громади. Особливо велике шумове та вібраційне навантаження (залізниця і авто- і авіатранспорт разом) відчувають мешканці, що проживають біля залізничного автомобільного переїзду по вул. Чорновола, вул. Залізничній і частково вул. Лесі Українки, вул. Вітянській.

6. Забруднення та ерозія ґрунтів Вишневої міської територіальної громади.

Антропогенний вплив на компоненти геологічного середовища громади виявляється у наступних аспектах:

- знищенню верхнього родючого шару ґрунту або його трансформація (зі значною зміною його параметрів і властивостей) внаслідок забудови території;
- накопиченні у ґрунтах політантів антропогенного походження, що призводить в тому числі і до зниження родючості ґрунтів;
- зміні рівня ґрунтових вод та їх складу;
- зростанні інтенсивності ерозії ґрунтів внаслідок зменшення кількості зелених насаджень;
- руйнуванні просторової структури донних біоценозів, утворення застійних зон із дефіцитом кисню, низьким різноманіттям водної біоти;
- підриє кормової бази іхтіофауни у природних водоймах внаслідок добування з них піску.

7. Поширення алергенних і карантинних рослин.

Деякі рослини, що поширюються на території громади несуть у собі небезпеку алергічних проявів у людей, схильних до цього. Так, небезпеку, яку несе у собі пилок тополі, що виділяється у сезон її цвітіння і може викликати астматичні прояви на даний час певною мірою усунено: на території громади більшість дерев тополі кронувано або видалено. Тим не менше тополі, що

залишилися рости у подальшому будуть потребувати додаткового догляду та кронунання.

Крім тополі на території поширені і інші карантинні і алергенні види, такі як амброзія полинолиста, борщівник Сосновського.

Амброзія полинолиста — це один із найнебезпечніших в Україні бур'янів-алергенів. Амброзія полинолиста пригнічує і витісняє культурні рослини, негативно впливає на здоров'я людини. Пилок рослин з роду амброзія є сильним алергеном і викликає алергічні захворювання (бронхіальна астма, алергічний риніт, атопічний дерматит, контактні дерматити). При попаданні пилкового зерна амброзії на слизову оболонку людини розвивається нежить, слезотеча, задишка, відчувається головний біль, підвищується температура, проявляються напади бронхіальної астми і втрачається працездатність. Амброзія виділяє ефірні масла (камфора, борнеол, пенен, гераніол, терпін тощо), що викликають головний біль. Алергени містяться також в насінні та листі амброзії і можуть викликати у людей дерматити.

Борщівник Сосновського має токсичну дію на шкіру. Небезпечним є не тільки сік рослини, але і її пилок, аромат (запах) і навіть роса. Сік борщівника, потрапляючи на шкіру, завдяки речовинам в своєму складі, підвищує її чутливість до ультрафіолетового випромінювання. В результаті під дією сонця виникають сильні сонячні опіки (аж до 3 ступеня). Найбільш сильні опіки борщівник Сосновського викликає при контакті з вологою шкірою у спекотні сонячні дні. Викликає важкі наслідки для організму і пилок борщівника, який здатний проникати навіть крізь одяг. Сік або пилок при попаданні в очі може призвести до сліпоти. Вдихання пилку борщівника або ефірних масел здатне значно нашкодити дихальній системі і навіть привести до летального результату. Наслідками такого токсичного впливу є розпухання гортані і задуха.

Боротьба з поширенням алергенних і карантинних рослин на території Вишневої міської територіальної громади є важливою мірою для попередження алергічних та супутнім їм захворюванням населення. Водночас, необхідно усвідомити і те, що заходи боротьби з карантинними видами рослин на території громади можуть бути ефективними лише за умови їх синхронізованості і узгодженості із заходами та діями у цьому напрямку всіх сусідніх територіальних громад.

4. Основні засади екологічної політики

Політика у галузі охорони навколишнього природного середовища (екологічна політика) Вишневої міської ради, Вишневого міського голови, виконавчого комітету Вишневої міської ради, усіх інших органів державної влади і посадових осіб Вишневої міської територіальної громади, а також усіх суб'єктів господарської діяльності, які територіально знаходяться у межах громади незалежно від їх форми власності і місця реєстрації повинна базуватися на:

1. Принципах сталого розвитку, що передбачають гармонізацію інтересів економічного розвитку з екологічними і соціальними аспектами розвитку Вишневої міської територіальної громади.

2. Обов'язковому узгодженні господарської та (або) іншої діяльності, будь-яких управлінських, технічних та інших рішень з Конституцією України, чинним законодавством України (в тому числі і з законодавством в галузі охорони навколишнього природного середовища), рішеннями та іншими нормативно-

правовими актами, що прийняті органами місцевого самоврядування Вишневої міської територіальної громади та пріоритетними напрямками екологічної політики Вишневої міської територіальної громади поданих у розділі 3 цієї Програми.

3. Обов'язковому врахуванню громадської думки при плануванні, прийнятті і реалізації будь-яких управлінських, технічних та інших рішень, здійсненні господарської та (або) іншої діяльності, які будь-якою мірою зачіпають права та інтереси громади, її частини або окремих мешканців Вишневої міської територіальної громади.

4. Запобіганню, обмеженню та подоланню наслідків забруднення навколишнього природного середовища.

5. Прагненню відповідати вимогам міжнародних стандартів у галузі екологічного менеджменту (ISO 14000) та іншим міжнародним документам у галузі охорони навколишнього природного середовища.

5. Пріоритетні завдання екологічної політики

З огляду на комплекс сучасних екологічних проблем Вишневої міської територіальної громади можна окреслити наступні пріоритетні завдання політики у галузі охорони навколишнього середовища (екологічної політики) Вишневої міської територіальної громади:

1. Здійснення постійного контролю за додержанням законодавства про охорону навколишнього природного середовища підприємствами, установами, організаціями тощо, розташованих на території Вишневої міської територіальної громади, з метою оцінки їх впливу на довкілля та запобігання його забруднення.

2. Недопущення розміщення, будівництва та експлуатації об'єктів, що негативно впливають на стан земель.

3. Координувати роботу виконавчого комітету, земельного кадастру і суб'єктів господарювання всіх форм власності по вирішенню земельних питань для забезпечення раціонального використання та охорони земель.

4. Забезпечення вільного доступу громадян, підприємств, установ, організацій до інформації про стан довкілля та координація і надання якісних послуг у галузі охорони навколишнього середовища (проведення оцінки впливу на довкілля, екологічного аудиту, стратегічна екологічна оцінка документів, еколого-юридичне забезпечення у сфері поводження з відходами тощо).

5. Зобов'язати усі підприємства, установи, організації, розташовані на території Вишневої міської територіальної громади незалежно від форми власності, розробити власну Екологічну програму розвитку та укласти договір на вивезення та утилізацію твердих побутових відходів.

6. Інвентаризація та паспортизація усіх видів відходів і місць видалення відходів, які розташовані на території громади, сприяння суб'єктам господарювання у веденні їх діяльності у відповідності із законодавством України; рекультивація територій полігонів з відходами; впровадження сучасних методів та технологій у сферу поводження з відходами.

7. Допомога у розробці декларації про утворення відходів та реєстрових карт об'єктів утворення, обробки та утилізації відходів, отриманні ліцензії на провадження господарської діяльності щодо поводження з небезпечними відходами, сприяння впровадженню системи роздільного збирання твердих побутових відходів, небезпечних та інших видів відходів, створення мережі

приймальних пунктів вторинної сировини (скло, пластик, картон тощо), їх сортування і вторинної переробки.

8. Запровадження системи моніторингу стану атмосферного повітря, проведення інвентаризації джерел викидів в атмосферу: від працюючих промислових підприємств (зокрема, котельнь), автомобільного, залізничного і авіатранспорту, розробка матеріалів, у яких обґрунтовуються обсяги викидів, супровід документів для отримання Дозволу на викиди поллютантів в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, розробка паспортів газоочисних установок і перевірка ефективності роботи установок, проведення контролю за дотримання нормативів гранично допустимих викидів, контроль димності автотранспорту.

9. Здійснення заходів щодо покращення стану атмосферного повітря, а саме переоснащення виробництв на основі впровадження енерго- і ресурсозберігаючих технологій, маловідходних та екологічно безпечних технологічних процесів, високоефективних систем очищення пилогазових викидів.

10. Проведення інвентаризації існуючих на території Вишневої міської територіальної громади свердловин, які дістають до водоносних горизонтів, сприяння у розробці паспорту артезіанської свердловини, отримання дозволу на спеціальне водокористування з відповідною юридично-екологічною документацією, розрахунок норм водоспоживання та водовідведення.

11. Запровадження системи постійного моніторингу за якістю питної води (як у водопровідній мережі так і у б'юветах громади) і води у природних та штучних водоймах на території Вишневої міської територіальної громади; поліпшення гідрологічного, санітарного, технічного стану та якості води у водоймах міста Вишневе та села Крюківщина; створення водоохоронних зон, спрямованих на недопущення забруднення, засмічення та виснаження водних об'єктів; зменшення впливу промислових та інших виробничих об'єктів на рівень забруднення підземних вод; підвищення надійності експлуатації водопровідних мереж.

12. Запровадження системи постійного моніторингу за станом ґрунтів (в тому числі відслідковування процесів ґрунтової ерозії) на території Вишневої міської територіальної громади, а також здійснення заходів для покращення їх стану і запобігання ерозії (включаючи висадження зелених насаджень, особливо на схилах).

13. Забезпечення дотримання підприємствами, що забруднюють довкілля на території Вишневої міської територіальної громади, меж санітарно-захисних зон навколо них.

14. Проведення інвентаризації та паспортизації зелених насаджень на території Вишневої міської територіальної громади, моніторинг їх стану.

15. Проведення ефективної боротьби з карантинними та алергенними рослинами, зокрема викорчовування, повне очищення місць проростання таких рослин, запобігання розповсюдженню алергенних та карантинних рослин.

16. Всебічна підтримка існуючих притулків для тварин.

17. Всебічна підтримка органами влади, підприємствами усіх форм власності та населенням Вишневої міської територіальної громади екологічної освіти дітей та молоді, зокрема організація і проведення різних (в т. ч. - міжнародних) природоохоронних заходів: конкурсів, фестивалів, виставок, презентацій. Сприяння розвитку екологічного туризму на території Вишневої міської територіальної громади, зокрема облаштування літніх оздоровчих таборів та кемпінгів. Запровадження і підтримка в дитячих садках і школах екологічно-

освітніх програм, спрямованих на виховання екологічної («зеленої») культури особистості, бережливого ставлення до природи та ведення здорового способу життя.

18. Створення умов для збільшення біорізноманіття природних і штучних водойм на території Вишневої міської територіальної громади.

19. Створення повноцінної власної служби озеленення з підсобним господарством по вирощуванню розсади квітів, кущів, дерев тощо та утримання зелених зон міста та села у належному стані.

20. Сприяння впровадженню енергозберігаючих («зелених») технологій у комунальному господарстві та у виробничих процесах підприємств, розташованих на території Вишневої міської територіальної громади, зокрема шляхом застосування механізму енергосервісних контрактів.

21. Координація діяльності у галузі охорони довкілля і поводження з відходами місцевих органів управління, підприємств, установ та організацій, розташованих на території Вишневої міської територіальної громади, незалежно від форм власності, місця реєстрації та підпорядкування.

22. Налагодження системи погодження поточних та перспективних планів роботи підприємств, установ та організацій, розташованих на території Вишневої міської територіальної громади, незалежно від форм власності, місця реєстрації та підпорядкування з питань охорони довкілля, поводження з відходами і використання природних ресурсів.

23. Запровадження контролю на рівні Вишневої міської територіальної громади за додержанням юридичними та фізичними особами вимог природоохоронного законодавства, зокрема у сфері поводження з побутовими, виробничими та іншими видами відходів.

24. Здійснення оцінки впливу на довкілля (ОВД) при проектуванні, будівництві, реконструкції, технічному переоснащенні, капітальному ремонті, перепрофілюванні діяльності суб'єктів господарювання, які спричиняють або потенційно можуть спричинити значний вплив на навколишнє середовище та подальше здійснення післяпроектного моніторингу.

25. Обов'язкове проведення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування у випадках коли реалізація таких документів може мати наслідки для стану довкілля та (або) здоров'я населення Вишневої міської територіальної громади.

26. Перевірка наявності, відповідності нормам та допомога у розробці екологічних паспортів підприємств, господарств та організацій, що здійснюють забруднення ґрунтів, скиди в водойми та викиди в атмосферне повітря.

27. Удосконалення системи управління навколишнім природним середовищем Вишневої міської територіальної громади шляхом впровадження системи екологічного менеджменту та аудиту.

28. Налагодження механізму залучення підприємств, установ, організацій усіх форм власності для вирішення міських екологічних проблем.

29. Міжнародна співпраця у галузі охорони довкілля: адаптація сучасних підходів та технологій збереження і відтворення природних ресурсів, що поширені у інших країнах до місцевих умов, залучення іноземних фахівців і міжнародного фінансування для вирішення екологічних проблем Вишневої міської територіальної громади, участь (на рівні Вишневої міської ради, окремих комунальних підприємств, організацій, установ) у міжнародних проектах (конференціях, круглих столах, грантах тощо).

6. Правовий механізм реалізації екологічної програми розвитку

Правові засади реалізації цієї Програми складаються з національного законодавства, нормативних актів, прийнятих органами центральної та місцевої влади в галузі охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання ресурсів та безпеки життєдіяльності населення.

Правовий механізм здійснення екологічної політики в Україні і на території Вишневої міської територіальної громади включає в себе: Конституцію України, Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища», Закон України «Про охорону атмосферного повітря», Закон України «Про управління відходами», Закон України «Про систему громадського здоров'я», Закон України «Про благоустрій населених пунктів», Закон України «Про оцінку впливу на довкілля», Закон України «Про екологічний аудит», Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку», Земельний кодекс України, Кодекс України про надра, Водний кодекс України, «Основні напрямки державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки», затверджені постановою Верховної Ради України від 05.03.1998 року № 188, Постанова Кабінету Міністрів України № 1147 від 17.09.1996 року «Про затвердження переліку видів діяльності, що належить до природоохоронних заходів», Правила утримання зелених насаджень у населених пунктах України, затверджені Наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України.

Вишнева міська рада Бучанського району Київської області несе відповідальність за стан природного середовища на території громади і в межах своєї компетенції:

- забезпечує реалізацію екологічної політики України;
- дає згоду на розміщення на своїй території підприємств, установ, організацій;
- затверджує з урахуванням екологічних вимог проекти планування і забудови на своїй території.

Вишнева міська рада Бучанського району Київської області здійснює й інші повноваження відповідно до законодавства України.

Питання, що розглядаються Вишневою міською радою і пов'язані з розміщенням та (або) функціонуванням об'єктів в межах Вишневої міської територіальної громади, які можуть мати або вже здійснюють негативний вплив на навколишнє природне середовище і безпеку життєдіяльності населення, обов'язково проходять розгляд постійною депутатською комісією з питань житлово-комунального господарства, благоустрою, енергоефективності, управління комунальною власністю та екології Вишневої міської ради за попереднім поданням Виконавчого комітету Вишневої міської ради.

7. Економічний механізм реалізації екологічної програми розвитку

Економічний механізм реалізації цієї програми включає в себе засоби економічного стимулювання природоохоронної діяльності.

Щорічно, у бюджеті Вишневої міської територіальної громади визначаються заходи, джерела та обсяги фінансування заходів щодо охорони навколишнього природного середовища, визначених у цій Програмі.

Джерелами фінансування заходів цієї Програми є:

- кошти міського бюджету Вишневої міської територіальної громади;
- кошти інвесторів;
- кошти з інших джерел, не заборонених чинним законодавством України.

Міський голова

Ілля ДІКОВ